

Cod ECLI ECLI:RO:TBIAS:2022:001.#####

Dosar nr. #####/99/2021

R O M Â N I A

TRIBUNALUL #####

SECȚIA I CIVILĂ

SENTINȚĂ CIVILĂ nr. #####/2022

Ședința publică de la 18 Noiembrie 2022

Instanță constituită din:

Președinte #####

Grefier #####

Pe rol se află judecarea cauzei civile privind pe reclamantul ##### și pe pârâțul STATUL ##### PRIN MINISTERUL FINANTELOR, având ca obiect pretenții despăgubiri, daune morale.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 13.10.2022, susținerile părților fiind consemnate în încheierea de ședință din aceea zi, care face parte integrantă din prezenta, când, din lipsă de timp pentru a delibera, s-a amânat pronunțarea pentru data de 27.10.2022, 03.11.2022, 17.11.2022 și ulterior pentru astăzi, 18.11.2022, când,

INSTANȚA

Deliberând asupra cauzei civile, reține:

Prin cererea înregistrată la data de 05.08.2021, reclamantul ##### a solicitat în contradictoriu cu pârâțul STATUL #####, reprezentat prin MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE:

1. Obligarea pârâtului la plata sumei de 494.100 lei reprezentând despăgubiri materiale, cu dobânda legală, până la achitarea efectivă și indexarea cu indicele inflației.

2. Obligarea pârâtului la plata sumei de 50.000 ##### (echivalent în lei la cursul BNR de la data plății efective) reprezentând daune morale și indexarea cu indicele inflației,

3. Obligarea pârâtului la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de acest proces.

În motivare, reclamantul a arătat următoarele aspecte:

În fapt, prin rechizitoriul emis la data de 27.04.2016, în dosarul penal nr.##/P/2015 al Direcției Naționale Anticorupție - Serviciul Teritorial Iași, a fost trimis în judecată fiind acuzat de următoarele presupuse infracțiuni:

- instigare la abuz în serviciu, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, faptă prevăzută de art.47 Cod penal raportat la art.132 din Legea nr.78/2000 cu referire la art.297 alin.(1)Cod penal (două infracțiuni),

- abuz în serviciu, faptă prevăzută de art.132 din Legea nr.78/2000 cu referire la art.297 alin.(1)Cod penal și

- instigare la fals intelectual, faptă prevăzută de art.47 Cod penal raportat la art.321 alin. (1)Cod penal, toate cu aplicarea art.38 alin.(1) Cod penal.

La data de 22.01.2016 împotriva sa a fost luată măsura preventivă a reținerii, iar în perioada 23.## #####.03.2016 față de el a fost dispusă măsura arestului la domiciliu, apoi măsura preventivă a controlului judiciar.

Prin Sentința penală nr. ##/10.01.2020 pronunțată în dosarul penal nr.####/99/2016* al Tribunalului ####, în temeiul dispozițiilor art. 396 alin. (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin.(1) lit. b) teza întâi Cod procedură penală s-a dispus achitarea sa pentru infracțiunile de instigare la abuz în serviciu dacă functionar a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, faptă prevăzută de art. 47 Cod penal raportat la art.13 ind. 2 din Legea nr. 78/2000 cu referire la art. 297 alin.(1) Cod penal și instigare la fals intelectual, faptă prevăzută de art.47 Cod penal raportat la art.321 alin.(1)Cod penal, iar prin Decizia Curtii de Apel #### nr.78/04.02.2021, rămasă definitivă, pronunțată în acest dosar, în temeiul dispozițiilor art. 396 alin (5) Cod procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza întâi Cod procedură penală s-a dispus achitarea sa pentru infracțiunea de abuz în serviciu dacă functionarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, faptă prevăzută de art. 47 Cod penal raportat la art. 13 ind. 2 din Legea nr.78/2000 cu referire la art. 297 alin.(1)Cod penal

Potrivit celor două hotărâri judecătorești evocate mai sus a fost cercetat și trimis în judecată pentru fapte penale pe care nu le-a săvârșit, acuzațiile care i s-au adus i-au produs grave prejudicii materiale, atât în privința veniturilor nerealizate cât și a perspective obținerii unor venituri majorate ca urmare a modificării regimului de salarizare funcționarilor din administrația publică, dar mai ales sub aspectul suferințelor morale.

Referitor la despăgubirile materiale pe care le solicită precizez că în luna ianuarie 2016 când a încetat calitatea de primar al Orașului #####, se afla în al 4-lea mandat, care expira în luna iunie 2016, cu șanse reale să fie reales încă un mandat de 4 ani, în condițiile în care la nivelul opiniei publice din orașul ##### nu exista vreun contracandidat care să poată obține mai multe voturi decât a obținut el pe parcursul celor patru mandate.

în vedere că salariul primarului unui oraș cu o populație de peste 10.000 de locuitori (cazul orașului #####) este 10.000 lei/lună, consideră că suma de 480.000 lei p care ar fi încasat-o în cei patru ani ai noului mandat este o adevărată pierdere, poate fi considerată, în sensul dispozițiilor noului Cod civil, pierderea unei șanse, deci este prejudiciu cert.

Potrivit prevederilor art. 1385 Cod civil (1) Prejudiciul se repară integral dacă prin lege nu se prevede altfel. (2) Se vor putea acorda despăgubiri și pentru un prejudiciu viitor dacă producerea lui este neîndoielnică. (3) Despăgubirea trebuie să cuprindă pierderea suferită de cel prejudiciat, câștigul pe care în condiții obișnuite el ar fi putut să-l realizeze și de care a fost lipsit, precum și cheltuielile pe care le-a făcut pentru evitarea sau limitarea prejudiciului. (4) Cu toate acestea, dacă fapta ilicită a determinat și pierderea șansei de a obține un avantaj, reparația va fi proporțională cu probabilitatea obținerii avantajului, ținând cont de împrejurări și de situația concretă a victimei."

Așa cum sa statuat în jurisprudența unanimă a instanțelor din țara noastră, prejudiciul rezultat din pierderea unei șanse reprezintă un element de noutate în cadrul noii reglementări,

legiuitorul consacrand acest tip de prejudiciu pentru a crea o practică judiciară unitară, dar și pentru a pune capat controverselor ce existau în legătură cu acest subiect sub imperiul vechii reglementari. Noua reglementare a acordat acestui tip de prejudiciu un loc aparte, oferindu-i un regim juridic special tocmai pentru a proteja victimele prejudiciului rezultat din pierderea unei șanse și pentru a oferi o compensare a situației dezavantajoase cauzată de ratarea unei oportunități. Astfel, pierderea unei șanse reale și serioase, constituie în sine un prejudiciu cert, care poate angaja raspunderea civilă delictuală, în cazul în care se constată dispariția posibilității reale care putea să ducă la realizarea acelei șanse, sunt suficiente date care atestă faptul că prejudiciul sub forma pierderii unei șanse este un prejudiciu cert, actual, dar care poate avea caracter continuu, manifestându-se la momentul judecării cauzei, șansa fiind deja pierdută, dar consecințele pierderii șansei se vor manifesta în viitor, existând certitudinea producerii acestora.

Mentionează că prejudiciul suferit prin pierderea unei șanse este un prejudiciu reparabil, reglementat în majoritatea legislațiilor străine. Pentru exemplificare, în #####, #####, #####, Scoția și #####, instanțele au dispus repararea prejudiciilor rezultate din pierderea unei șanse, pe motiv că pierderea șansei este ca însăși un prejudiciu care va fi reparat proportional cu probabilitatea obținerii avantajului, care nu a putut fi obținut din cauza intervenției faptei ilicite, se va acorda în funcție de probabilitatea pe care o avea șansa să se realizeze, în lipsa unei acțiuni sau inacțiuni din partea autorului faptei ilicite. Codul Civil ##### prevede la art. 1324, art. 1325 și art. 1331 că prejudiciul viitor va fi reparat, deoarece gradul ridicat de probabilitate al producerii sale este o valoare în sine, care poate fi compensată. De asemenea, legiuitorul austriac reglementează și un alt criteriu de reparare a prejudiciului suferit în urma pierderii unei șanse, și anume, forma de vinovăție a autorului prejudiciului: intenție sau culpă gravă în timp ce în statul italian este consacrat acest tip de prejudiciu, iar dacă întinderea prejudiciului nu poate fi stabilită, potrivit art. 1226 C. civ. italian, judecătorul va dispune reparația acestuia în mod echitabil.

De asemenea solicită și recuperarea onorariilor plătite avocaților, în sumă de 10100 lei și suma de 4000 lei reprezentând valoarea combustibilului consumat cu autoturismul cu care s-a deplasat de la Hîrlău la ##### pentru a fi prezent la cele peste 60 de termene de judecată ale procesului.

Pentru suferințele de natură psihică, care i-au agravat și starea sănătății fizice, i-au lezat demnitatea și onoarea, propria imagine, produse atât în perioada desfășurării activităților de urmărire penală, în mod deosebit interdicțiile și restricțiile impuse de măsura preventivă a arestului la domiciliu, respectiv a controlului judiciar, precum și în faza cercetării judecătorești, prin expunerea sa unui public larg, fiind de aproape douăzeci de ani la conducerea orașului #####, inclusiv jurnaliștilor, ca autor al unor fapte penale, consideră că o reparație echitabilă poate fi reprezentată de plata sumei de 50.000 (n.i. euro) pe care statul român trebuie să o achite.

În privința probatoriului, reclamantul a solicitat administrarea probelor cu cele două hotărâri judecătorești menționate mai sus, înscrise și declarația martorului ##### #####.

În drept, invocă dispozițiile art.1349 coroborate cu cele ale art.1357, art. 1358, art.1381 și art. 1385 Cod civil, art. 539 următoarele Cod procedură penală, art. 53 alin. (3) din Constituția României și art. 5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În conformitate cu dispozițiile art.453 Cod procedură civilă solicit obligarea pârâtului la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de acest proces.

În temeiul dispozițiilor art.223 ali.(3) Cod procedură civilă solicită judecarea cauzei și în lipsă.

La dosarul cauzei, reclamantul a depus înscrisuri (f. 7 – 142 vol. I).

La solicitarea instanței, la data de 22.09.2021, reclamantul ##### a depus la dosarul cauzei precizări scrise, prin care a arătat următoarele aspecte:

de 50000 euro (echivalent în lei la cursul BNR de la data plății electiv) solicitată cu titlul de daune morale este pretinsă pentru întreaga durată a procesului penal, începând cu data reținerii reclamantului - 22.01.2016 până la pronunțarea hotărârii judecătorești definitive și anume Decizia Curții de Apel ##### nr.78/04.02.2021.

Așadar, nu solicită distinct daune morale pentru perioada în care asupra sa au fost luate măsuri preventive.

Referitor la despăgubirile materiale precizează că, după pronunțarea Deciziei Curții de Apel ##### nr.78/04.02.2021, reclamantul a fost despăgubit primind drepturile salariale care i s-ar fi convenit pe durata măsurilor preventive, situație în care nu are pretenții materiale pentru acea perioadă.

Prin actul de procedură depus la data de 15.10.2021, reclamantul ##### a formulat precizări scrise, prin care a arătat că daunele morale în sumă de 50.000 euro solicitate în temeiul dispozițiilor art. 539 Cod procedură penală i se cuvin acordate întrucât hotărârea judecătorească prin care s-a dispus achitarea sa constituie dovada lipirii sale nelegale de libertate, cu toate consecințele dăunătoare ce decurg, pentru viața sa privată din perioada în care au fost luate față de el respectivele măsuri, precum și ulterior încetării lor.

Referitor la despăgubirile materiale în sumă de 480.000 lei precizează că renunță la ele, nu mai dorește obligarea statului român la plata acestei sume.

Cererile au fost legal timbrate.

Legal citat, pârâtul a formulat întâmpinare, prin care a invocat excepția inadmisibilității acțiunii și excepția lipsei calității procesuale pasive, iar pe fond a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

În argumentare, pârâtul a arătat următoarele aspecte:

Cu privire la primul capăt de cerere, reprezentând repararea prejudiciului material suferit, întemeiat pe dispozițiile privind răspunderea civilă delictuală, în apărare, pârâtul a invocat următoarele excepții:

1. Excepția lipsei calității procesuale pasive a Statului ##### prin Ministerul Finanțelor Publice.

Așa cum a reținut și Înalta ##### de Casație și Justiție, raporturile dintre stat și puterea judecătorească sunt reglementate prin norme de rang constituțional și subordonat acestora, prin lege organică, respectiv Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor. (Decizia nr.##### din 14 mai 2010).

Mai mult decât atât, arată faptul că, Statul ##### poate fi subiect de drepturi și obligații nu numai în raporturile de drept constituțional, administrativ sau fiscal, ci și în raporturile private, cum sunt cele de natură civilă, din moment ce legea nu distinge. Aceasta nu înseamnă, că în mod automat, în orice raport privat, de drept civil, Statul român trebuie să răspundă fără o analiză riguroasă a conținutului acestui raport juridic și ca atare a naturii obligației în discuție.

Reclamantul ##### a chemat în judecată pârâtul Statul ##### prin Ministerul Finanțelor, apreciind că angajarea răspunderii acestuia, pentru cheltuielile de judecată și de deplasare suportate, reiese din faptul că a fost achitat pentru infracțiunile pentru care a fost trimis în judecată și că obligația suportării acestor cheltuieli rămâne în sarcina statului.

Potrivit art.36 din Codul de procedură civilă "Calitatea procesuală rezultă din identitatea dintre părți și subiectele raportului juridic litigios, astfel cum acesta este dedus judecății. Existența sau inexistența drepturilor și a obligațiilor afirmate constituie o chestiune de fond".

Ca definiție doctrinară, calitatea procesuală presupune existența unei identități între persoana reclamantului și cel care este titularul dreptului afirmat (calitate procesuală activă), precum și între persoana pârâtului și cel care este subiect pasiv în raportul juridic dedus judecății (calitate procesuală pasivă).

în procesul penal sunt, conform art. 32 alin. (2) din Codul de procedură penală, doar inculpatul, partea civilă și partea responsabilă civilmente; statul român prin Ministerul Finanțelor nu ar putea fi obligat așadar la plata cheltuielilor efectuate de reclamant în procesul penal, neavând calitatea de parte în dosarul penal nr. #####/99/2016*.

Prejudiciul material invocat de reclamant este constituit din cheltuielile suportate de acesta în procesul penal, fiind evident faptul că toate actele procedurale în procesul penal au fost făcute de organele de urmărire penală, astfel încât nu se poate conferi calitate procesuală Statului ##### prin Ministerul Finanțelor.

Conform principiului disponibilității ce guvernează procesul civil, părțile au dreptul de a dispune de obiectul procesului (dreptul subiectiv sau interesul născut din raportul juridic dedus judecății) și de mijloacele procesuale acordate de lege în acest scop.

Acest drept nu poate fi valorificat decât în limitele stabilite de legiuitor, exercitarea lui de către titular neputând avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe.

Instanța sesizată are obligația să efectueze o analiză riguroasă a conținutului raportului juridic dedus judecății și, ca atare, a naturii obligației în discuție, pentru ca, raportat la particularitățile speței, să poată stabili calitatea procesuală a fiecăreia dintre părți, rațiunea instituirii acestei reguli procedurale fiind tocmai asigurarea scopului definit de legiuitor prin art.22 alin.2 din Cod de procedură civilă, în sensul pronunțării unei hotărâri temeinice și legale.

Voința reclamantului de a chema în judecată Statul ##### prin Ministerul Finanțelor, nu este de natură să confere și legitimare procesuală pasivă Statului ##### prin Ministerul Finanțelor, având în vedere că o astfel de legitimare se analizează strict și delimitat în funcție de raportul juridic dedus judecății în cauza respectivă.

Prin urmare, Statul ##### prin Ministerul Finanțelor nu-și poate legitima calitatea procesuală pasivă atunci când se invocă faptul că alte persoane - fizice sau juridice -s-ar face vinovate de producerea unui eventual prejudiciu, în cadrul raportului juridic litigios, urmând a se antrena în mod direct răspunderea civilă delictuală a persoanelor respective, în măsura în care, într-adevăr, s-ar fi produs un prejudiciu.

În acest context, trebuie avute în vedere dispozițiile art. 221 din Codul Civil, potrivit cărora "##### prin lege nu se dispune altfel, persoanele juridice de drept public sunt obligate pentru faptele licite sau ilicite ale organelor lor, în aceleași condiții ca persoanele juridice de drept privat".

Totodată, plecând de la principiile constituționale cu privire la răspunderea patrimonială a statului, consacrate de Constituția României (art.21, 44, 52, 53 și 123 alin.5) și Legea nr.554/2004 privind contenciosul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, apreciază că acest tip de răspundere, cu caracter autonom, nu este nici generală și nici absolută, ci este supusă unor reguli speciale, proprii, altele decât cele consacrate de Codul Civil și care guvernează regimul răspunderii particularilor.

Din punct de vedere al laturii subiective, răspunderea administrativ-patrimonială a statului este obiectivă (răspunderea patrimonială exclusivă a statului pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare - art.52 alin.3 din Constituție și răspunderea patrimonială exclusivă a autorităților administrației publice pentru limitele serviciului public - ce se deduce din coroborarea prevederilor art.16 alin.1 și 2 și ale art.22 din Constituție) și subiectivă (răspunderea patrimonială reglementată de art.52 alin.1 din Constituție și de Legea nr.554/2004 privind contenciosul administrativ).

Totodată, având în vedere dispozițiile art. 276 Cod procedură penală și ținând cont de faptul că, așa cum rezultă din hotărârea judecătorească pronunțată în dosarul nr. #####/99/2016*, a existat o parte civilă, acesteia îi poate fi angajată răspunderea pentru prejudiciul material reprezentând cheltuieli de judecată ocazionate în cursul procesului, precum și cheltuielile de deplasare efectuate de către reclamant.

Or, în cauza menționată parte civilă a fost Direcția #####, care a exercitat acțiunea civilă în vederea recuperării prejudiciului rezultat din săvârșirea infracțiunilor.

Faptul că instanța penală a lăsat nesoluționată acțiunea civilă exercitată de partea civilă Direcția ##### lași împotriva lui #####, nu echivalează cu inexistența unei părți civile în cauza penală sau cu exonerarea de răspundere în ceea ce privește plata cheltuielilor de judecată sau cu o eroare judiciară pentru a fi antrenată răspunderea statului prin Ministerul Finanțelor.

Prin urmare, raportat la prevederile legale mai sus invocate, Statul ##### prin Ministerul Finanțelor nu are calitate procesuală pasivă în prezenta cauză, motiv pentru care pârâțul solicită admiterea excepției lipsei calității procesuale pasive și respingerea cererii de chemare în judecată în consecință.

2. Excepția inadmisibilității acțiunii.

Referitor la procedura reparării pagubelor materiale și/sau a daunelor morale în ipoteza unei erori judiciare, învederăm instanței faptul că aceasta este una specială, reglementată de dispozițiile art. 52 alin. 3 din Constituția României, art. 96 din Legea nr. 303/2004, privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele ale art. 538-539 din Codul de procedură penală.

Astfel, raportat la răspunderea statului în caz de eroare judiciară, în doctrina și legislația românească, avem următoarele cazuri de răspundere a statului în caz de erori judiciare:

1. răspunderea statului pentru erorile judiciare cauzate în cazul condamnării ori al privării de libertate, ori al restrângerii de libertate în mod ilegal care este reglementată de prevederile art. 538-539 din Codul de procedură penală, fiind o ipoteză specială de răspundere.

2. răspunderea statului pentru erorile judiciare săvârșite în alte procese decât cele penale, reglementată de art. 96 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare, care este de asemenea o răspundere civilă specială.

3. răspunderea generală a statului pentru erorile judiciare, în alte cazuri decât cele reglementate de legea specială, rezultată din prevederile art. 52 alin. 3 din Constituția României, deoarece chiar dacă Legea nr. 303/2004 face referire la răspunderea statului pentru erori judiciare și sancționează producerea de erori judiciare provocate exclusiv prin faptele magistraților, ea nu acoperă toată aria de fapte care ar putea provoca erori judiciare, cum ar fi, de exemplu, faptele altor participanți la procesul penal sau chiar al altor autorități cu care colaborează instanțele. Se apreciază că în cazul în care eroarea judiciară se datorează faptelor unor asemenea persoane sau autorități, răspunderea statului va deriva direct din textul constituțional.

În practica Înaltei ##### de Casație și Justiție oglindită în decizii de speță, s-a statuat asupra faptului că dispozițiile art. 1349 și următoarele din Noul Cod Civil (art. 998-999 Cod civil 1864), privind răspunderea civilă delictuală, nu pot constitui temei pentru angajarea răspunderii statului pentru erorile judiciare. (Decizia nr.### din 17.01.2006).

În sensul celor de mai sus, o decizie de speță a Înaltei ##### de Casație și Justiție pune în evidență că, ori de câte ori printr-o lege/normă se prevede o procedură specială, aceasta se va aplica în totalitate, iar nu regulile de drept comun, care reglementează răspunderea civilă delictuală, căci legea specială se aplică în baza principiului de drept „specialia derogant generalibus” (Decizia nr.##### din 6 decembrie 2011).

În susținerea aspectelor mai sus prezentate, invocă și Decizia înaltei ##### de Casație și Justiție nr. 2059 din 14 octombrie 2020 pronunțată în dosarul nr. ####/117/2019, care în considerentele sale a reținut următoarele: "A considera altfel, îngăduind ca, pornind de la evocarea unor dispoziții cu valoare principială, cuprinse în Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, să se pretindă obligarea Statului la repararea prejudiciului cauzat uzând de dispozițiile dreptului comun în materia răspunderii civile delictuale, fără a se avea în vedere, ca obligatoriu fundamental al cererii în justiție, regimul juridic al acțiunii stabilit prin prevederile legilor speciale în materie, adoptate în scopul evidențierii principiului consacrat de art. 52 alin.(3) din Constituție, înseamnă a permite reclamantului să nesocotească tocmai dispozițiile legale special edictate, sub temei constituțional, pentru acest tip particular de situație juridică."

Dintr-o asemenea perspectivă și în considerarea unor asemenea argumente când într-un proces determinat, reclamantul chemă în judecată statul pentru a pretinde să îi fie reparat un prejudiciu cauzat printr-o eroare judiciară, determinarea în concret a măsurii în care sunt întrunite condițiile legale pentru cercetarea și admiterea pe fondul ei a acțiunii trebuie să se facă prin raportare la condițiile stabilite în acest scop prin legea sau legile speciale în materie, iar nu cu ignorarea acestora, recurgându-se exclusiv la dispozițiile de drept comun.

Când reclamantul, invocând fundamentalul principiu al disponibilității, alege să solicite cercetarea pe fond a acțiunii sale prin raportare la dispozițiile de drept comun, iar nu la acelea impuse prin legile speciale în materie, instanța de judecată nu are dreptul de a proceda la soluționarea pe fond a acțiunii în considerarea temeiului de drept invocat de reclamant, căci dacă ar face aceasta ar lăsa fără efect tocmai dispozițiile legale speciale dedicate de legiuitor acțiunii în reparație rezultate din săvârșirea unei erori judiciare.

Într-un asemenea caz, acțiunea reclamantului trebuie considerată inadmisibilă și respinsă pentru acest motiv, nemaifiind necesar a se cerceta, dacă, pe fond sunt întrunite condițiile de drept comun ale răspunderii civile delictuale. Dreptul de dispoziție procesuală recunoscut reclamantului nu poate fi înțeles în sensul că ar îngădui substituirea, prin exclusivă voință a titularului acțiunii, unei căi legale speciale, expres determinată de lege, cu una generală (de drept comun) pe care, în concret, reclamantul ar putea-o considera mai favorabilă.

răspunderea civilă delictuală obiectivă a pârâtului statul român nu poate fi reținută, deoarece, pentru ca aceasta să își găsească aplicarea, ar fi necesar ca pârâtul să aibă calitatea de comitent al magistraților procurori, iar între pârât și procurori nu există un raport de prepușenie, pârâtul nefiind ținut să răspundă pentru modul de exercitare a atribuțiilor profesionale de către procurori în baza principiilor răspunderii civile delictuale, ci doar în cazurile expres prevăzute de lege.

Așadar, în conformitate cu dreptul național, statul român răspunde pentru prejudiciile cauzate unui inculpat într-un proces penal doar în temeiul și în condițiile reglementării speciale referitoare la răspunderea pentru erorile judiciare, iar nu în temeiul normelor generale de drept civil privind răspunderea delictuală.

Așadar, având în vedere faptul că răspunderea patrimonială a Statului român prin Ministerul Finanțelor, pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare nu poate fi angajată decât în condițiile legii speciale și nu potrivit prevederilor dreptului comun întrucât, în caz contrar, prin soluția pronunțată, s-ar încălca principiile fundamentale de drept precum specialia generalibus derogant și electa una via, solicită instanței să constate că prezentul demers judiciar este inadmisibil.

Pe fond, în situația în care tribunalul va respinge excepțiile invocate și va proceda la judecarea cererii, pârâtul solicită respingerea acesteia ca neîntemeiată, având în vedere următoarele considerente:

În ceea ce privește solicitarea reclamantului de acordare a cheltuielilor de judecată reprezentate de onorariile avocaților și cheltuielile de deplasare arată că acestea trebuie dovedite de partea care le solicită.

Astfel, învederează instanței de judecată că în ceea ce privește cheltuielile efectuate cu onorariile avocaților în cuantum de 10.100 lei și suma de 4.000 lei reprezentând combustibilul consumat în vederea deplasărilor de la ##### la ##### pentru a fi prezent la termenele de judecată nu sunt dovedite, neexistând la dosarul cauzei dovada achitării acestora.

Mai mult decât atât, pentru a putea fi acordate cheltuielile de judecată, este necesar ca partea adversă să se afle în culpă procesuală, iar fundamentul juridic al cheltuielilor de judecată este întemeiat pe o răspundere civilă de natură delictuală, răspundere al cărei conținut îl constituie obligația civilă de reparare a prejudiciului cauzat părții adverse.

Fiind însă pe tărâm delictual, este necesară întrunirea cumulativă a elementelor acestei răspunderi, respectiv existența unei fapte ilicite săvârșite cu vinovăție care să fi cauzat părții adverse un prejudiciu constând în cheltuieli de judecată.

Pentru a statua cu privire la eventuala incidență a dispozițiilor art. 1357 Cod civil trebuie pornit de la dispoziția constituțională înscrisă la art. 52 alin.(3) conform căruia:"Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare. Răspunderea statului este stabilită

în condițiile legii și nu înlătură răspunderea magistraților care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență."

Legea organică prin care au fost stabilite condițiile în care statul și magistratul răspund patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare este Legea nr. 303/2004 privind statutul Judecătorilor și procurorilor, prin art. 96.

Rezultă astfel că statul răspunde doar pentru erori judiciare, o răspundere obiectivă, întemeiată pe ideea de garanție, iar nu pentru fapta proprie ori în calitate de comitent, întrucât Statul ##### nu are o răspundere nelimitată și necondiționată.

Prin raportare la dispozițiile Constituției României înscrise la art. 52 coroborate cu dispozițiile art. 96 din Legea nr. 303/2004, rezultă că în speță nu poate fi vorba de incidența art. 1357 Cod civil câtă vreme statul răspunde doar în condițiile expres prevăzute de lege, condiții care nu sunt întrunite în cauză.

Răspunderea statului pentru prejudiciile patrimoniale este întemeiată pe ideea de garanție, iar nu pe fapta proprie sau în calitate de comitent, întrucât Statul ##### nu are o răspundere nelimitată și necondiționată.

În sensul celor de mai sus, menționează cu titlu de practică judiciară Decizia civilă nr. ### din 31 iulie 2020 pronunțată în dosarul nr. #####/63/2018 de către Tribunalul ##### prin care s-a reținut că: "în favoarea reclamantului nu operează prezumția de culpă a Statului #####, chemat în judecată, întrucât cel din urmă nu a avut calitatea de "parte" în procesul penal stricto sensu, noțiune pe care o are în vedere art. 453 Cod procedură civilă", Sentința civilă nr. ##### din 13.08.2020 pronunțată în dosarul nr. #####/212/2019 de către Judecătoria Constanța prin care s-a reținut că: "Pârâțul Statul ##### prin Ministerul Finanțelor Publice nu poate fi obligat la plata cheltuielilor efectuate de reclamant în dosarul penal nici din perspectiva dreptului comun al răspunderii civile delictuale."

Tot în acest sens este și Sentința civilă nr. ### din 20 august 2020 pronunțată în dosarul nr. ###/330/2020 de către Judecătoria Urziceni, prin care s-a reținut că: " Nu se poate extrapola în sensul că Statul ##### să suporte, pe calea unui proces separat, pe cale civilă, cheltuielile de judecată generate într-un proces penal, întrucât potrivit art. 453 alin.(1) Cod procedură civilă, într-un proces civil partea care pierde procesul va fi obligată, la cererea părții care a câștigat, să îi plătească acesteia cheltuielile de judecată. Art. 453 alin.(1) Cod procedură civilă are în vedere exclusiv părțile participante la proces, iar nu și ceilalți participanți la proces." precum și Sentința civilă nr. ##### din 13.08.2020 pronunțată în dosarul nr. #####/212/2019 de către Judecătoria Constanța prin care s-a reținut că: Pârâțul Statul ##### prin Ministerul Finanțelor Publice nu poate fi obligat la plata cheltuielilor efectuate de reclamant în dosarul penal nici din perspectiva dreptului comun al răspunderii civile delictuale."

Mai mult decât atât, pârâțul arată că la filele 41 și 61 ale Sentinței penale nr. ##/2020 pronunțată de Tribunalul Iași-Secția Penală în doarul nr. #####/99/2016*, instanța reține că faptele inculpatului #####, deși există în materialitatea lor, nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de instigare la abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit și ale infracțiunii de instigare la fals intelectual.

Așadar, față de cele expuse, reclamantul nu poate solicita atragerea răspunderii civile delictuale a Statului ##### prin Ministerul Finanțelor, atâta timp cât, așa cum s-a reținut în hotărârea penală faptele au existat în materialitatea lor.

Pe de altă parte, faptul că instanța penală a lăsat nesoluționată acțiunea civilă exercitată de Direcția ##### lași împotriva lui #####, nu echivalează cu inexistența prejudiciului, aceasta putându-se îndrepta cu o acțiune separată în fața instanței civile în vederea recuperării prejudiciului cauzat de #####.

de capătul 2 al cererii de chemare în judecată, respectiv acordarea daunelor morale în cuantum de 50.000 euro, solicitate în temeiul art. 539 Cod procedură penală, învederăm următoarele:

Așa cum reiese din cererea de chemare în judecată, reclamantul ##### solicită repararea prejudiciului moral pentru presupusa privare nelegală de libertate.

Astfel, pârâtul arată că desfășurarea cercetării penale, chiar dacă s-a finalizat cu o soluție de achitare, nu are în sine un caracter ilicit, întrucât nicio normă de drept intern sau internațional nu conține o prevedere în acest sens.

vreme nu se face dovada caracterului abuziv al anchetei efectuate cu privire la faptele imputate reclamantului - adică în deplină cunoștință de cauză asupra încetării procesului penal împotriva acestuia - ceea ce însă nu s-a întâmplat în cauză, nu se poate reține că acesta a fost reținut și arestat nelegal.

Prin urmare, împrejurarea că reclamantul ##### a fost reținut, arestat la domiciliu și supus măsurii controlului judiciar, iar ulterior s-a dispus achitarea acestuia, nu indică în mod necesar faptul că măsurile preventive au fost nelegale.

De altfel, bănuiala plauzibilă de a fi săvârșit o infracțiune, de care se ține seama la luarea unei măsuri preventive, nu se identifică cu finalizarea procesului penal, indiferent de soluția pronunțată, ci semnifică existența unor fapte sau informații apte să convingă un observator obiectiv că este posibil ca persoana în cauză să fi săvârșit infracțiunea. De exemplu, în cauza ##### contra României, reținerea sau arestarea preventivă este considerată legală fără a fi necesar ca faptele care ar putea da naștere unei bănuieli legitime să fie de același nivel cu cele necesare pentru a justifica o condamnare sau chiar a formula o acuzație împotriva unei persoane.

În plus, pentru a aprecia asupra îndreptăririi la despăgubiri a celui care a fost privat de libertate, se impune ca instanța să verifice și dacă aceasta respectă garanțiile instituite de art. 5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Sub acest aspect, dreptul la reparație există numai atunci când măsura preventivă nu se subscrie niciuneia dintre situațiile prevăzute la art. 5 paragraful 1 lit. a)-f) din Convenție. În sensul acestei concluzii stau dispozițiile art. 3 Cod procedură civilă, conform cărora dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care ##### este parte, și prezentul Cod, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care prezentul Cod conține dispoziții mai favorabile.

Din motivarea în fapt a cererii de chemare în judecată rezultă că, în ceea ce privește acuzația de încălcare a dreptului la libertate și la siguranță, prin privarea de libertate, reclamantul nu acuză în mod necesar nerespectarea drepturilor și garanțiilor sale procesuale în procesul penal, ci faptul în sine că a fost supus unor măsuri preventive și restrictive de libertate, în baza legii procesual penale, măsuri pe care reclamantul le consideră nelegale prin prisma soluției de achitare pronunțată în cauză.

Dreptul la libertate și la siguranță prevăzut de art. 5 din Convenție, deși este un drept fundamental și inalienabil, nu are caracter absolut. Convenția însăși reglementează situațiile de

excepție, legitime, legale și obiectiv determinate, în care acest drept poate cunoaște anumite limitări. Reglementarea situațiilor de excepție în care o persoană poate fi lipsită de libertate a avut în vedere obiectivul esențial al art. 5, astfel cum reiese și din formularea textului, cum a fost interpretat și în practica #####, acela ca lipsirea de libertate să nu fie arbitrală, adică ilegală.

Astfel, condiția legalității reținerii și arestării preventive este esențială pentru a se constata incidența cazului de excepție prevăzut de art. 5 paragraful 1 lit.c).

Legalitatea măsurii de lipsire de libertate, nu este determinată de soluția în procesul penal, ci de respectarea garanțiilor procesuale reglementate în paragrafele 2,3 și 4 ale aceluiași art. 5, garanții care în speță au fost respectate, acestea fiind reglementate și de dreptul intern, respectiv de Codul de procedură penală în vigoare la data producerii faptelor.

Toate aceste garanții procesuale au fost respectate, reclamantul ##### uzând de ele în tot cursul procesului penal.

De asemenea, măsura preventivă poate să nu fie urmată de un act de inculpare și, cu toate acestea, ea să nu fie considerată nelegală. în acest sens, s-a pronunțat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului (cauza ##### ș.a. împotriva Regatului Unit).

în ceea ce privește daunele morale solicitate în cuantum total de 50.000 euro, vă rugăm să observați faptul că reclamantul nu și-a îndeplinit obligația prevăzută de art.249 din Codul de procedură civilă de a-și susține cererea de chemare în judecată cu probe pertinente și concludente care să contureze existența pretinsului prejudiciu suferit de către acesta.

Doctrina și jurisprudența au arătat, în mod unitar, că „sarcina probei în cererea privind acordarea daunelor morale revine reclamantului, conform principiului de drept actori incumbit onus probandi, astfel că reclamantul trebuie să facă dovada existenței prejudiciului moral încercat ”.

Arătăm faptul că, așa cum a reținut și înalta ##### de Casație și Justiție, "daunele morale sunt apreciate ca reprezentând atingerea adusă existenței fizice a persoanei, integrității corporale și sănătății, cinstei, demnității și onoarei, prestigiului profesional, iar pentru acordarea de despăgubiri nu este suficientă stabilirea culpei autorității, ci trebuie dovedite daunele morale suferite. Sub acest aspect, partea care solicită acordarea daunelor morale este obligată să dovedească producerea prejudiciului și legătura de cauzalitate dintre prejudiciu și fapta autorității" (Decizia nr.##### din 20 aprilie 2011 pronunțată în recurs de Secția de contencios administrativ și fiscal a înaltei ##### de Casație și Justiție).

În situația în care instanța va trece peste criticile de mai sus și va aprecia întemeiată cererea privind acordarea daunelor morale, pârâtul solicită să se rețină caracterul nerezonabil al acestora.

Înalta ##### de Casație și Justiție, printr-o decizie de speță a hotărât că, "pentru a-și păstra caracterul de "satisfacție echitabilă", daunele morale trebuie acordate într-un cuantum care să nu le deturneze de la scopul și finalitatea prevăzute de lege, spre a nu deveni astfel un folos material injust, fără justificare cauzală în prejudiciul suferit și consecințele acestuia. Ca atare, despăgubirile acordate trebuie să păstreze un raport rezonabil de proporționalitate cu dauna suferită, în scopul asigurării unei juste compensații a suferințelor pe care le-au îndurat sau eventual mai trebuie să le îndure terțele persoane păgubite". (Decizia nr.### din 1 februarie 2018).

De asemenea, Înalta ##### de Casație și Justiție a hotărât că, alături de celelalte criterii de evaluare a despăgubirilor, jurisprudența este un reper în stabilirea cuantumului daunelor morale, menită scopului de a nu se ajunge la discrepanțe majore între cuantumul sumelor acordate persoanelor îndreptățite. (Decizia nr.### din 14 februarie 2018).

Astfel, la cuantificarea daunelor morale, în situațiile în care instanțele apreciază că acestea se cuvin a fi acordate, se are în vedere aspectul general ce se degajă din ansamblul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului care, în mod constant, a statuat faptul că, în privința daunelor morale, în lipsa unor criterii clare de evaluare a prejudiciului moral și de determinare a cuantumului despăgubirilor necesare acoperirii acestuia, instanța trebuie să manifeste prudență și rezonabilitate în acordarea lor.

Tot astfel, în termenii Convenției Europene a Drepturilor Omului, criteriul echității în materia despăgubirilor morale are în vedere necesitatea ca persoana vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, cu efecte compensatorii, dar, în același timp, despăgubirile să nu se constituie în amenzi excesive pentru autorii prejudiciului și nici venituri nejustificate pentru victime.

Stabilirea cuantumului despăgubirilor nu trebuie să tindă la o îmbogățire fără justă cauză ci este important de avut în vedere gradul de încălcare a dreptului afirmat, respectându-se însă, atât principiul proporționalității cât și principiul echității.

Prin urmare, prin prisma tuturor argumentelor expuse în cuprinsul prezentei întâmpinări, solicită în principal admiterea excepțiilor invocate și respingerea acțiunii în consecință, iar în subsidiar respingerea cererii de chemare în judecată ce face obiectul dosarului nr. #####/99/2021 aflat pe rolul Tribunalului #####, ca neîntemeiată.

În susținerea celor de mai sus, înțelege să se folosească de proba cu înscrisuri, inclusiv atașarea dosarului penal nr. ##/P/2015 al Direcției Naționale Anticorupție-Serviciul Teritorial #####.

În ceea ce privește proba cu martorul propus #####, arată instanței că se opune încuviințării acestei probe, deoarece în conformitate cu prevederile art. 315 alin.(3) Cod procedură civilă nu pot fi ascultate ca martori cei aflați în dușmănie sau în legături de interese cu vreuna dintre părți.

Astfel, arată instanței că, martorul propus, #####, în calitatea sa de membru al comisiei de recepție al lucrării "Extindere rețea alimentare cu apă și brânzamente în Pârcovaci zona ##### și ### Hrisculeni", se afla în legătură de subordonare față de reclamantul din prezenta cauză, acesta având funcția de primar al orașului #####.

De asemenea, #####, în calitatea acestuia de membru al comisiei de recepție, a fost condamnat definitiv de către Curtea de Apel Iași prin Decizia penală nr. ### din 05.04.2018, la pedeapsa de 1 an, 1 lună și 20 de zile închisoare cu suspendarea executării pedepsei pe durata unui termen de supraveghere de 2 ani și interzicerea, pe o perioadă de 1 an de la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare prin care s-a dispus suspendarea executării pedepsei sub supraveghere a drepturilor de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice și de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat, pentru săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit și fals intelectual, astfel încât se pune în discuție credibilitatea depozițiilor acestuia.

Din acest dosar penal s-a dispus disjungerea cauzei și formarea unui nou dosar privind pe inculpații #####, #####, #####, #####, #####, #####, ##### și #####.

Prin încheierea din 01.04.2022, tribunalul a respins excepțiile inadmisibilității și lipsei calității procesuale pasive a Statului #####.

Au fost administrate probele cu înscrisuri și cu declarația martorului ##### (f. 4 vol. II).

Analizând probele administrate în cauză și actele de procedură ale părților, tribunalul reține următoarele aspecte:

Calificarea cererii.

În ceea ce privește calificarea juridică a cererii de chemare în judecată, tribunalul a reținut că reclamantul a investit instanța cu o acțiune întemeiată pe instituția răspunderii civile delictuale, calitatea de debitor revenind pârâtului Statul #####.

Contrar susținerilor pârâtului, reclamantul nu a chemat Statul ##### în judecată în calitate de comitent care să răspundă pentru faptele prepușilor reprezentați de organele judiciare.

Reclamantul a afirmat clar, în special prin intermediul cererilor precizatoare, că solicită obligarea pârâtului la plata unor despăgubiri pentru faptul că a fost subiectul unor măsuri preventive într-un proces penal finalizat cu o soluție definitivă de achitare. În opinia reclamantului aceasta este fapta delictuală pentru care pârâtul trebuie să răspundă.

De asemenea, consideră reclamantul că statul este cel care trebuie să îi achite cheltuielile de judecată efectuate în procesul penal finalizat prin pronunțarea unei soluții de achitare, această despăgubire fiind solicitată tot în temeiul răspunderii civile delictuale.

Precizările și modificările succesive referitoare la cererea de acordare a daunelor morale de 50.000 euro.

În urma precizărilor și modificărilor succesive ale cererii de chemare în judecată, toate, însă, realizate în termen procedural, cererea de acordare a daunelor morale de 50.000 euro a fost întemeiată pe situația privării „legale” de libertate, chiar dacă, în opinia reclamantului simplul fapt al achitării sale ulterioare conferă privării de libertate caracter „nelegal”.

Caracterul „legal” al privării de libertate.

În opinia reclamantului simplul fapt al achitării sale ulterioare conferă privării de libertate caracter „nelegal”. O astfel de concluzie este inexactă în lumina considerentelor deciziei CCR nr. nr. 136 din 3 martie 2021, pe de o parte, și lipsite de relevanță pentru demersul juridic al reclamantului, urmare a modificării cauzei juridice a acestui capăt de cereere, pe de altă parte. După modificarea cauzei cererii de chemare în judecată, cu referire la capătul de cerere privind daunele morale, despăgubirile de 50.000 euro nu mai sunt solicitate „pentru suferințele de natură psihică, care i-au agravat și starea sănătății fizice, i-au lezat demnitatea și onoarea, propria imagine, produse atât în perioada desfășurării activităților de urmărire penală, în mod deosebit interdicțiile și restricțiile impuse de măsura preventivă a arestului la domiciliu, respectiv a controlului judiciar, precum și în faza cercetării judecătorești, prin expunerea sa unui public larg,

fiind de aproape douăzeci de ani la conducerea orașului #####, inclusiv jurnaliștilor, ca autor al unor fapte penale”, astfel cum a indicat inițial prin cererea de chemare în judecată, ci pentru a compensa privarea de libertate, care, în opinia reclamantului, a fost „nelegală”.

Astfel cum a arătat tribunalul, raportul juridic obligațional abstract a fost corect configurat de reclamant, urmând ca, în urma administrării probelor, instanța să stabilească dacă pârâțul este într-adevăr debitorul din raportul juridic evocat de reclamant în cererea de chemare în judecată.

Decizia CCR nr. 136 din 3 martie 2021.

Tribunalul reține că, prin decizia CCR nr. 136 din 3 martie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 539 din Codul de procedură penală, Curtea Constituțională a României a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă din cuprinsul art. 539 din Codul de procedură penală care exclude dreptul la repararea pagubei în cazul privării de libertate dispuse în cursul procesului penal soluționat prin clasare, conform art. 16 alin.(1) lit. a)-d) din Codul de procedură penală, sau achitare este neconstituțională.

În motivarea deciziei, Curtea a reținut următoarele aspecte: „(..) toate statele membre ale Consiliului Europei care au răspuns solicitării Curții Constituționale a României [#####, Azerbaidjan, #####, Cehia, Croația, #####, #####, Liechtenstein, #####, Moldova, #####, Slovacia, Slovenia, #####, #####, Turcia și Țările de Jos], la care se adaugă și #####, au reglementat în legislația lor națională dreptul la repararea pagubei cauzată de o măsură preventivă privativă de libertate luată în mod „legal”, urmată însă de o netrimiteră în judecată/ achitare, ca o măsură asimilată/ particulară privării nelegale de libertate. Acest drept la despăgubiri în situația dată nu reprezintă o exigență a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, reglementarea acestuia, astfel cum s-a arătat și în prezenta decizie, intrând în marja de apreciere a statelor. Aceste state au reglementat în legislația lor internă și cazuri în care nu se acordă această despăgubire, respectiv în situația în care persoana în cauză a stânjenit, a indus în eroare sau a provocat ea însăși luarea măsurii preventive. Aceasta este, însă, o situație de excepție, regula reprezentând-o dreptul la despăgubire. Totodată, de principiu, indiferent de temeiurile achitării, regula este aceea a afirmării dreptului la despăgubire” (paragraf 55 din hotărâre).

Considerentele Curții Constituționale sunt obligatorii și, în mod cert, ulterior publicării acestei decizii persoanele care au fost private de libertate în mod „legal” au dreptul la despăgubiri, în temeiul art. 539 C. proc. pen.

Cât timp cererea reclamantului nu este întemeiată pe un raport juridic izvorât dintr-o eroare judiciară, aprecierile pârâțului cu privire la raportul dintre norma generală și norma specială sunt lipsite de relevanță în prezenta cauză.

Astfel, potrivit acțiunii deduse judecății, reclamatul nu a invocat angajarea răspunderii statului pentru săvârșirea unei erori judiciare, pentru a se pune problema analizei conținutului art. 96 din Legea nr. 303/2004 și, în continuare, problema raportului dintre legea generală și cea specială.

poate părea că reclamantul a indicat și o răspundere a statului, în calitate de comitent pentru fapta prepusului (impropriu și inadecvat din punct de vedere juridic, întrucât

raportul dintre stat și reprezentanți ai Ministerului #####, ale căror acțiuni sunt reclamate, nu este unul specific relației de supraveghere, direcție și control caracteristică celei de prepușenie, dată fiind independența de care se bucură procurorii în exercitarea funcției), în același timp și în mod determinant, conform motivelor acțiunii, reclamantul a susținut, printre altele, încălcarea drepturilor sale civile prin luarea unor măsuri preventive într-un proces penal finalizat cu o soluție de achitare, indicând în acest sens prevederile art. 539 C. proc. pen.

De aceea, fără să fie vorba despre o eroare judiciară, situație în care legea specială recunoaște victimei o acțiune directă împotriva statului, în același timp, un asemenea demers în instanță, cum este cel al reclamantului, este deopotrivă admisibil întrucât, prin invocarea faptului că a fost privat de libertate în condițiile achitării sale ulterioare, petentul invocă o situație grefată pe ipoteza reglementată de prevederile art. 539 C. proc. pen., în interpretarea sa constituțională, astfel cum rezultă din decizia CCR nr. 136 din 3 martie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 539 din Codul de procedură penală.

În acest context, cât timp nu a rezultat din probe că privarea de libertate și ulterior restângerea libertății reclamantului nu au fost cauzate de acesta din urmă, prin încercări de a induce în eroare organele judiciare, de a influența martori sau prin orice altă faptă care să fi impus extragerea acestuia din societate sau limitarea contactului cu mediul social, petentul este în drept să obțină despăgubiri pentru privarea sa „legală” de libertate.

În aceste condiții, măsura reținerii „legală” a reclamantului, urmată de achitarea sa ulterioară îi dă acestuia din urmă dreptul la despăgubiri. De asemenea, măsura preventivă a arestului la domiciliu din intervalul 23.01.2016 – 21.03.2016 reprezintă tot o măsură privativă de libertate, astfel încât și pentru această perioadă reclamantul este în drept să fie despăgubit.

În concluzie, în intervalul 22.01.2016 – 21.03.2016 reclamantul a fost privat de libertate în mod „legal”, însă, în temeiul art. 539 C. proc. civ., ulterior publicării deciziei CCR nr. 136 din 3 martie 2021, acesta poate beneficia de despăgubiri din partea Statului #####.

În ceea ce privește condițiile pe care trebuie să le îndeplinească prejudiciul pentru a fi reparat, tribunalul reține că acestea sunt îndeplinite în cauză, pentru următoarele considerente:

Astfel, prejudiciul este cert, întrucât este sigur că s-a produs, el rezultând în special din modalitatea în care s-au desfășurat evenimentele, respectiv din privarea de libertate a reclamantului, măsură care, prin natura ei, o astfel de măsură generează o suferință morală intrinsecă, din moment ce o persoană care intră sub incidența ei suferă o modificare dramatică a vieții sale private, fiind obligată să își limiteze drastic activitățile de zi cu zi.

de mișcare este un element important al vieții private și limitarea semnificativă și intempestivă a acesteia implică în mod necesar o suferință morală pentru cel care trebuie să se supună unei astfel de măsuri.

Legătura de cauzalitate este implicită și rezultă din modalitatea concretă de producere a prejudiciului.

Din perspectiva vinovăției, această formă de răspundere a statului este una obiectivă, nefiind necesar să se probeze existența culpei statului pentru producerea prejudiciului.

De asemenea, tribunalul reține faptul că prejudiciul moral care a rezultat din privarea de libertate a reclamantului, urmată de achitarea sa definitivă, nu a fost reparat.

În ceea ce privește întinderea prejudiciului, prin raportate la durata privării de libertate și la natura și specificul măsurilor privative de libertate, tribunalul apreciază că 10000 euro sau

echivalent în lei la cursul BNR de la data plății efective a despăgubirii reprezintă o reparație exchitabilă și rezonabilă a prejudiciului moral suferit de reclamant.

Tribunalul a ținut cont și de calitatea de persoană publică a reclamantului, ceea ce presupunea un regim de viață activ, cu relații sociale multiple și diverse. Modificarea drastică și intempestivă a acestor condiții, prin plasarea reclamantului în arest la domiciliu, a alterat în mod cert starea psihică a acestuia, configurând spectrul unei soluții nefavorabile în cadrul urmăririi penale.

Astfel, fiind plasat în arest la domiciliu, reclamantul ar fi putut avea reprezentarea unei soluții finale de condamnare a sa, întrucât doar astfel, s-ar fi justificat, în viziunea celui acuzat luarea unei măsuri preventive privative de libertate. O astfel de posibilitate este prin ea însăși de natură să provoace o suferință psihică intensă, care se impune a fi reparată patrimonial.

Pentru aceste considerente, tribunalul va admite dispune obligarea pârâtului Statul ##### la plata daunelor morale în valoare de 10000 euro sau echivalent în lei la cursul BNR de la data plății efective a despăgubirii.

De asemenea, întrucât reclamantul – creditor este în drept la repararea integrală a prejudiciului, tribunalul va dispune indexarea sumei de 10000 euro cu indicele de inflație de la data plății.

În ceea ce privește pretențiile materiale reprezentate de cheltuielile de judecată efectuate în dosarul penal, tribunalul reține că reclamantul nu a făcut dovada localizării acestui prejudiciu în patrimoniul său, în sensul în care nu a depus niciun document care să ateste realizarea efectivă a acestor cheltuieli (n.i. facturi, chitanțe, extras de cont).

Întrucât condițiile reparării prejudiciului sunt cumulative, cât timp nu a fost dovedită existența prejudiciului, tribunalul va respinge pretențiile reclamantului privind obligarea pârâtului la plata sumelor de 10100 lei și de 4000 lei.

Întrucât pârâtul a pierdut parțial litigiu, tribunalul va obliga STATUL #####, reprezentat, prin MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE, să achite reclamantului ##### cheltuieli de judecată de 100 lei, reprezentând contravaloarea taxei judiciare de timbru și de 1500 lei, reprezentând contravaloarea onorariului avocatului ales, proporțional culpei procesuale reținute în sarcina pârâtului.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:

Admite în parte cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul ##### în contradictoriu cu pârâtul STATUL #####, reprezentat prin MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE.

Obligă pârâtul STATUL #####, reprezentat prin MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE să achite reclamantului ##### daune morale în valoare de 10000 euro sau echivalent în lei la cursul BNR de la data plății efective a despăgubirii, indexate cu indicele de inflație de la data plății.

Obligă pârâtul STATUL #####, reprezentat prin MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE să achite reclamantului ##### cheltuieli de judecată de 100 lei,

reprezentând contravaloarea taxei judiciare de timbru și de 1500 lei, reprezentând contravaloarea onorariului avocatului ales, proporțional culpei procesuale reținute în sarcina pârâtului.

Cu drept de apel în termen de 30 de zile de la comunicare. Cererea de apel va fi depusă la Tribunalul #####.

Pronunțată, azi, 18.11.2022, prin punerea soluției la dispoziția părților prin intermediul grefierului de ședință.

Președinte Grefier
#####

Red./Tehnored. ####
4 ex./ 26.06.2023
Judecător fond: